

DEİK EU TALKS: AVRUPA'NIN JEOPOLİTİK GELECEĞİ

4 Mayıs 2020

DEİK EU TALKS: **AVRUPA'NIN JEOPOLİTİK** **GELECEĞİ**

4 Mayıs 2020
Zoom Online Konferans Sistemi

Konuşmacılar

- **NAİL OLPAK**
DEİK Başkanı
- **CATHERINE ASHTON**
*AB Eski Dışışleri Bakanı, Dış İlişkiler ve
Güvenlik Politikasından Sorumlu Yüksek Temsilcisi*
- **CARL BILDT**
İsveç Eski Başbakanı ve Dışışleri Bakanı
- **FRANCO FRATTINI**
*İtalya Eski Dışışleri Bakanı ve Adalet, Özgürlük ve
Güvenlikten Sorumlu AB Komisyonu Başkan Yardımcısı*

Kayıt Yapan Toplam
Katılımcı Sayısı: 379

TOPLANTI NOTU

DEİK Başkanı Nail Olpak, Eski Avrupa Birliği Dışışleri Bakanı ve AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikasından Sorumlu Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Eski İsveç Başbakanı ve Dışışleri Bakanı Carl Bildt ve Eski İtalya Dışışleri Bakanı ve Adalet, Özgürlük ve Güvenlikten Sorumlu AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Franco Frattini'nin katılımlarıyla, 4 Mayıs Pazartesi günü TSİ 15.00-16.30 arasında, Avrupa'nın Jeopolitik Geleceği konulu online seminer 289 katılımcı ile gerçekleşti.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi olan DEİK, ülkeler arası yatırım ve ticareti artırmak için tüm dünyaya yayılmış 146 iş konseyiyle, çalışmalarını “ticari diplomasi” anlayışıyla sürdüren bir iş platformu. Avrupa İş Konseyleri olarak 37 ülke İş Konseyi’ne sahip bir platform olarak, Türkiye’nin Avrupa Birliği ile güçlü bağları olan lider iş dünyasını temsil ediyoruz.

Bu sebeple de, COVID19 sürecinin Avrupa’da gerçekleşen projelerimizin ve Avrupa’nın küresel ortaklığının geleceğine olan etkileri pek çok üyemizin gündeminin üst sıralarında yer alıyor.

Koronavirüs sürecinin bir bakımdan katalizör bir özelliğe de sahip olduğu çıkarımını yapabiliriz. Avrupa Birliği son yıllarda, 2008 ekonomik krizinden Brexit’e, geleceğini bilinmeze bırakan pek çok krizle yüz yüze geldi. Son süreç ise Avrupa’da birçok sektörü zora soktu. Bu süreci tüm dünya olarak en kısa zamanda ve en az hasarla atlatacağımıza inanıyorum.

DEİK olarak bu süreçte “İşlerimizi Askıya Almıyoruz” sloganımız ile çalışmalarımıza ve üyelerimizin sesi olmaya devam ediyor, birçok gelişmeyi yakından takip ediyoruz. Aralık’ta 25. yıl dönümünü kutlanacak olan AB-Türkiye Gümrük Birliği konusu başta olmak üzere dikkatimizi çeken birçok konu var. Avrupa’daki Türk öğrencileri ve iş insanları için fırsatları geliştirmek adına, AB-Türkiye Vize Serbestisinin tekrar düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Avrupa için böyle önemli bir dönemde, bu gelişmeleri tartışmak adına uzman konuşmacıları bir araya getirmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Panelistler toplantıda önümüzdeki döneme dair öngörülerini paylaşırken aşağıda yer alan 5 soru kapsamında değerlendirmelerde bulundular:

- 1- Covid-19 salgını ve mevcut küresel durumun, Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri ve Avrupa Birliği Bütünleşme Sürecine etkileri hakkında düşünceleriniz nelerdir?
- 2- Brexit Müzakerelerinin, Covid-19 salgını sürecinde durması nedeniyle müzakerelerin sonuçlanmasına yönelik endişeler var. Bu konuda öngörüleriniz nelerdir?
- 3- Covid-19 salgını, küreselleşmeye olan yaklaşımı olumsuz etkiledi. Bu durum komşu ülkelerle olan ekonomik ve diplomatik ilişkileri güçlendirir mi?
- 4- İtalya, Covid-19 salgınından ciddi şekilde etkilendi. Eşgüdümlü bir Avrupa tepkisine yönelik olumlu çabalar olsa da, virüsün Kuzey-Güney anlaşmazlığını yeniden gündeme getirdiğine inanan birçok görüş var. Salgının yayılması durduktan sonra bu görüşün devam edeceğini düşünüyor musunuz?
- 5- Avrupa Birliği 2019'da Çin'in, alternatif yönetim modellerini destekleyen 'sistemik bir rakip' olduğunu belirtmişti. Salgın sonrası Çin'in küresel düzendeki konumuna ilişkin birçok soru var. Bir zamanlar Avrupa'nın yakın bir ortağı olan ABD ise giderek içe dönük bir politika izliyor. Salgın sonrası dönemde, küresel düzen hakkında ne düşünüyorsunuz?

CATHERINE ASHTON

**AB Eski Dışışleri Bakanı, Dış İlişkiler ve
Güvenlik Politikasından Sorumlu
Yüksek Temsilcisi**

Önümüzdeki dönemde Türkiye, Avrupa Birliği'nin geleceğini şekillendiren önemli bir aktör olacak. Ekonomik istikrarın sağlanması ve refah düzeyinin yükseltilmesi ise gündemde olmaya devam edecek. COVID19 salgını sonrası, toplumların farklı tepkileri olduğunu görüyoruz. Avrupa Birliği'nin karar alma süreci, 27 ülkeden oluştuğu göz önüne alındığında, bir tanker gibi. Bu sebeple yavaş hareket edildiğine dair eleştiriler var. Bu süreç, dayanışmanın ve birlikte çalışma fırsatlarının değerlendirilmesi açısından önemli olacaktır.

Türkiye-Avrupa Birliği diyalogunun devamı açısından, 25 yıldır yürürlükte olan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi önem taşıyor. Avrupa Birliği'nin işleyişi, yaşanan baskıların da etkisinde kalıyor. Bu süreç de benzer bir etki oluşturacaktır. Sınırlar ve iş birliği konuları önümüzdeki dönemde de önemini koruyacaktır.

Avrupa Birliği ile Brexit müzakereleri halen devam ediyor ve Brexit taraftarı olsanız da olmasanız da bu müzakerelerin ilerlemesi gerekiyor. Malların serbest dolaşımı gibi konularda belirsizlikler, İrlanda sınırıyla ilgili olarak da coğrafi hassasiyetler söz konusu. Ekonominin netliğe ihtiyacı var ve bizim de bunu sağlamamız gerekiyor. Önümüzdeki dönemde AB'den, Brexit benzeri ayrılışlar olacağını düşünmüyorum. Bu sürecin devamında Birleşik Krallık ile de ekonomide bütünleşmiş çözümler için çalışılacaktır.

Üye ülkeler arasında özellikle İtalya'nın zorlu bir dönem geçirdiğini görüyoruz.

Bu dönemde komşularla olan ilişkiler önem kazanacak. Son gelişmelerle birlikte, ABD'nin küresel güç olma iddiasından vazgeçtiğini görüyoruz.

CARL BILDT

İsveç Eski Başbakanı ve
Dışişleri Bakanı

COVID19 salgını öncesi Avrupa Birliği üye ülkeleri genelinde yavaş bir büyüme söz konusuydu. Küresel ekonominin çok iyi seyretmediği bir dönemdeyiz.

COVID19 Salgını, Amerikan liderliğindeki küresel düzenin yaşadığı ilk büyük kriz olarak nitelendirebilir. Bu süreç içerisinde, ABD ilk defa küresel liderlik iddiasında bulunmadı. Çin'in küresel lider olabileceğine dair söylentiler olmasına rağmen, Çin'in güvenilirlik başta olmak üzere sorunları var. Şu dönemde Çin'in küresel liderlik alanında öne çıkabileceğini düşünmüyorum. Avrupa Birliğinin de manevra kabiliyetindeki yavaşlık sebebiyle bu dönemde öne çıkmasını beklemiyorum.

Avrupa Birliği, aşı üretimi ve dağıtımı için 7-8 Milyar Avro katkıda bulunacağını belirtti. Bu krizin küresel işbirliği kavramını ön plana çıkarabileceğini düşünüyorum. Ancak bu süreç sonrasında, daha ciddi küresel sorunlar ve ticaret savaşları devam edecek. ABD'ye baktığımızda Çin'le yaşanan gerilimin iç politikada kullanıldığı görülüyor.

Avrupa ülkeleri açısından önümüzdeki dönemde, komşu ülkeler, Kuzey Afrika ve Balkan ülkeleri ile ilişkiler önem kazanacak.

Bu krizin Avrupa Birliği açısından yönetilmesinde, komşu ülkelerdeki ticaret kısıtlamaları gibi konularda hayal kırıklığı yaşanmasına rağmen sonrasında tıbbi malzeme kısıtlamalarının kaldırılması olumlu bir gelişme oldu.

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri uzun bir geçmişe sahiptir. Geçtiğimiz dönemde belirli zorluklar yaşanmış olsa da son dönem yaşananlarla birlikte ikili ilişkiler daha iyi bir döneme girdi.

Brexit süreci ile ilgili olarak, diğer üye devletlerin Birleşik Krallık'ı takip edeceğini düşünmüyorum. Üye devletler arasında, özellikle İtalya ve İspanya'da Avrupa Birliği'ne karşı bir hayal kırıklığı söz konusu oldu. Gözlemlediğim kadarıyla İtalya, Avrupa Birliği'nden her zaman daha fazlasını bekliyor. İsveç ise tam tersi olarak, Avrupa Birliği'nden beklentilerini düşük seviyede tutuyor.

Birleşik Krallık ile olan ilişkilerin güçlü tutulması Avrupa Birliği'nin de çıkarına olur. Bildiğiniz üzere, Brexit süreci hala devam ediyor ancak Birleşik Krallık bu süreçte halen Gümrük Birliği'nin parçasıdır. Sonraki dönemde de AB ile Birleşik Krallık ilişkilerinin, Türkiye-AB ilişkileri gibi güçlü olacağını düşünüyorum.

Önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği üye ülkeleri ekonomilerinde kamu borçlarının öne çıkacağını öngörüyorum. Ancak büyüme oranları ile bu sorun aşamalı olarak azalacaktır. Likidite krizinin önlenmesi için de ekonomik reformların hayata geçmesi gerekiyor.

Türkiye'nin dış rezervler konusunda hassasiyetleri var. Küresel ekonomik enstrümanların hayata geçirilmesi gerekiyor. Ekonomi ile ilgili olarak yerelleşmenin önemi daha da artacaktır. Bu salgın, hepimizin aynı gemide olduğunu gösterdi. Rusya'nın Suudi Arabistan ve Ukrayna ile yaşadığı krizler düşünüldüğünde küresel anlamda etkili bir güç olabileceğini düşünmüyorum. Küresel istikrar için küresel dayanışma bu dönemde en çok dikkat edilmesi gereken noktalardan biridir.

FRANCO FRATTINI

İtalya Eski Dışışleri Bakanı ve Eski Adalet,
Özgürlük ve Güvenlikten Sorumlu
AB Komisyonu Başkan Yardımcısı

Avrupa Birliği varlığını korumayı ve refah düzeyini geliştirme idealini devam ettirmelidir. COVID19 Salgını sürecindeki gelişmeler, üye devletlerin Avrupa Birliği beklentilerini karşılamak konusunda maalesef yetersiz kaldı. Üye devletler arasında dayanışma istenilen düzeyde olmadı. İtalya salgın öncesinde ve sonrasında pek çok hayal kırıklığına uğradı.

Dünya sahnesindeki diğer süper güçler düşünüldüğünde, ABD, Çin ve Hindistan gibi ülkelerle ilişkilerinde AB üyesi ülkelerin birlik ve dayanışma içerisinde olmaları önem taşımaktadır ve bu durumun aksini hayal etmek mümkün değildir. Bu süreçte, Avrupa Birliği Merkez Bankasının ve Avrupa Komisyonu'nun güçlendirilmesi önemlidir. COVID19 Salgını, üçüncü dünya savaşı olarak da değerlendirilebilir.; hepimiz aynı cephedeyiz. Bu dönemde dayanışma ve işbirliği kavramları büyük bir önem taşıyor.

Dünyada yeni trendler ortaya çıkacaktır. Ülkelerin kendileri ile yetinmeleri, üretimlerini yakın coğrafyaya yönlendirmeleri; fabrikaların, Çin ve Uzakdoğu'nun diğer ülkeleri yerine Avrupa'ya daha yakın olan bölgelere taşınması beklenebilir. Türkiye-AB ilişkilerinde, coğrafi yakınlığın ilişkilerde olumlu bir etkisi olacaktır. Salgın dönemi öncesinde küreselleşme dikkat çeken bir boyuttaydı. Küreselleşmenin kontrol altına alınması gerekiyor. Gelecek nesillere güzel yarınlar bırakabilmek için Avrupa Birliği'nde liderlik ve dayanışma ön planda olmalıdır. Avrupa Birliği idealinin tehlikeye girmemesi için Avrupa Birliği'nde güçlü bir siyasi iradeye ihtiyaç var.

Avrupa Birliği'nde, COVID19 salgını öncesi dönemde de görüldüğü üzere, "genişleme yorgunluğu" görülmektedir. Ancak salgınla beraber bu bakış açısının

daha da güçleneceğini söylemek mümkündür. Avrupa Birliği üye devletlerinin de bu dönem nedeniyle genişleme konusunda isteksiz davranmaya devam edeceği öngörülebilir.

Birkaç ay öncesiyle karşılaştırıldığında, Türkiye-AB ilişkileri daha olumlu bir seyir izliyor. Bu noktada, müzakerelerin hızlanmasının ve güçlü bir siyasi iş birliğini sağlamanın önemli olduğunu düşünüyorum. Son dönemde, enerji güvenliği ile ilgili gelişmeleri dikkat çekici buluyorum. Enerji güvenliğinin yanında, göç ve Suriye konularında da Türkiye-AB işbirliği önem taşıyor.

Vize serbestisi geçtiğimiz yıllarda da konuşulan bir konuydu. Görevli olduğum dönemde dolaşım hakkı ve özgürlüğünden sorumluydum. Türkiye ve AB arasında vize serbestinin sağlanması konusunda, AB bu süreci zaman zaman siyasi bir bakış açısı üzerinden ele aldı ama öğrenci ve iş insanlarına bu özgürlüğün sağlanmasının karşılıklı iletişimi güçlendirmek adına önemli bir nokta olduğuna inanıyorum. Bu konunun büyük bir çabaya gerek olmadan da çözülebileceğini düşünüyorum.

Avrupa Komisyonu'nda iletişim sistemi kurmuştuk. Bu iletişim sisteminin amacı somut örneklerle, sıradan insanları ikna etmektir. Örneğin, Avrupa'nın kriz döneminde yaptıklarından memnun musunuz diye sorulduğunda "hayır" cevabı alıyoruz ancak sınırlar kapansın mı diye sorulduğunda ise "hayır, ben dilediğimde Fransa'ya, Avusturya'ya gitmek istiyorum" diyorlar. Bu sebeple insanlara somut örneklerle anlatmak önem taşıyor.

İtalyan hayat artık yavaş yavaş normale dönmeye başlıyor. Aşamalı olarak açık havada yapılan faaliyetlerin bir kısmına izin veriliyor. İtalya'da bu dönemde önemli süreçlere tanıklık ettik. Öncelikle, dijital ortamda çalışma yöntemleri keşfedildi; bundan sonraki dönemde dijitalleşmenin daha da önem kazanacağını düşünüyorum. Gençlerse sosyal ilişkilerin, yüz yüze iletişimin önemini fark etti.

Avrupa Birliği'nin dijital ve fiziksel boyutta güçlenmesi, enerji ve inovasyon alanlarında yeniliklere gidilmesi ve genç nesil merkezli konularda Avrupa Birliği politikasının şekillendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

İtalya olarak, COVID19 süreci sonrasında ulusal gururu üst seviyede yaşıyoruz. Yeni milliyetçiliğe karşı olan eğilim ileriki dönemde de devam edebilir. Pek çok İtalyan bu süreçte İtalyan ürünlerini kullanmak ve İtalyan üreticilerine destek

olmak istiyor. Ancak bu eğilimin aşırı milliyetçiliğe yönelmesini önlemek gerekiyor.

İtalya'nın yüksek kamu borcu olmasına rağmen özel borç düşük seviyede seyrediyor. Ulusal tahvile İtalyan ekonomisinin kurtarılması ve İtalyanların da bu yönde teşvik edilmesi önem taşıyor. İtalyan bürokrasisinin yalınlaşması ve manevra kabiliyetini yükseltmesi gerektiğine inanıyorum.

Komşu ülkelerle ilişkilerin gelişmesi ve yerelleşmenin artması önümüzdeki dönem gündemimizde olacaktır.

Trump'ın ABD Başkanlığı döneminde, Avrupa Birliği'nin büyük bir fırsatı kaçırdığını düşünüyorum. Umuyorum ki COVID19 sonrasında çıkacak fırsatları, Avrupa Birliği iyi bir şekilde değerlendirebilir.

TÜRKİYE - AVRUPA İŞ KONSEYLERİ

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

MERİH KEPEZ ÖRNEK

Genel Sekreter Yardımcısı

DİLEK TUNA

Bölge Direktörü

AYCAN DAMALI

İş Konseyi Koordinatörü

SELİN SÜMER

İş Konseyi
Koordinatör Yardımcısı

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

